

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Legnicy
o rentę rodzinną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 12 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we
Wrocławiu z dnia 4 września 2014 r., sygn. akt III AUa 2093/13,

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i nie
obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego,**

**2. przyznaje adwokatowi A. J. - Kancelaria Adwokacka w W.
od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu) kwotę
120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o kwotę należnego podatku
od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy
prawnej świadczonej na rzecz wnioskodawcy w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 września 2014 r., III AUa 2093/13, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację wnioskodawcy J. S. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy z dnia 12 lipca 2013 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Legnicy o rentę rodzinną, wobec niespełnienia przez wnioskodawcę przesłanek określonych

w art. 68 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.). W ocenie Sądu, przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, w tym z opinii biegłych sądowych nie tylko nie potwierdziło, by całkowita niezdolność do pracy powstała u ubezpieczonego w okresie nauki i studiów, ale ponadto choroba ubezpieczonego nie spowodowała całkowitej niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 68 § 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i przyjęcie, że „ukończenie studiów wyższych przez osobę chorującą na padaczkę lekoodporną uniemożliwia uznanie jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy w okresie o którym mowa w art. 68 ust 1 pkt 1 lub 2”, oraz, że „możliwość podjęcia pracy przez osobę chorującą na padaczkę lekoodporną w warunkach chronionych eliminuje możliwość uznania jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy”. Ponadto pełnomocnik wnioskodawcy wskazał na naruszenie prawa procesowego - art. 5 w związku z art. 212 § 2 k.p.c. polegające na „braku pouczenia skarżącego o możliwości i celowości ustanowienia dla niego pełnomocnika na etapie postępowania dowodowego przed Sądem II Instancji - pomimo, że z protokołu rozprawy jaka odbyła się przed Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu w dniu 4 września 2014 r., (...) wynika, że skarżący ma problemy z wystąpieniem, informował Sąd o ataku padaczki przed wejściem na salę i chciał zgłosić zastrzeżenia do opinii oraz wnioski dowodowe co jednak okazało się niemożliwe”. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach pomocy prawnej świadczonej z urzędu, nieopłaconej w całości ani w części.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono wystąpieniem istotnego zagadnienia prawnego – „czy ukończenie studiów wyższych przez osobę chorującą na padaczkę lekoodporną uniemożliwia uznanie jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy w okresie o którym mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz czy możliwość podjęcia pracy przez osobę chorującą na padaczkę

lekoodporną w warunkach chronionych eliminuje możliwość uznania jej za osobę całkowicie niezdolną do pracy?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto

okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP – wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Tymczasem wskazany w uzasadnieniu skargi kasacyjnej „problem prawny” w istocie zmierza do odmiennej niż uczyniły to Sady orzekające w sprawie, wykładni przepisów (art. 68 ust 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) jak i oceny stanu faktycznego sprawy, zmierzając do odmiennego rozstrzygnięcia. Tymczasem za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2006 r., I UK 116/05, (OSNP 2007 nr 1-2, poz. 24), trzeba powtórzyć, że renta rodzinna nie przysługuje dziecku, które stało się całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji po upływie okresów wskazanych w art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Trzeba podkreślić, za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2005 r., I UK 99/05 (OSNP 2006 nr 21-22, poz. 337), że tylko całkowita niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji dziecka osoby ubezpieczonej w chwili jej śmierci uzasadnia nabycie prawa do renty rodzinnej niezależnie od tego, w jakim okresie powstała (art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).

Tym się kierując, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie obciążając wnioskodawcy kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

O kosztach orzeczono, uwzględniając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy zgodnie z § 12 ust. 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 461 ze zm.).